

ΑΠ 1086/2022. Η τέλεση αξιόποινης πράξης, που αποκλείει τον πρότερο σύννομο βίο, λαμβάνεται υπόψη ακόμα κι αν δεν έχει ασκηθεί γι'αυτήν ποινική δίωξη, χωρίς να παραβιάζεται το τεκμήριο της αθωότητας, το οποίο έχει εφαρμογή ως προς την περί ενοχής κρίση του δικαστηρίου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΣ

στοιχείο α' ελαφρυντική περίπτωση συνίσταται στο "ότι ο υπαίτιος έζησε ως το χρόνο που έγινε το έγκλημα έντιμη, ατομική, οικογενειακή, επαγγελματική και γενικά κοινωνική ζωή". Κριτήριο για τη συνδρομή της ελαφρυντικής αυτής περίπτωσης, όπως προβλέπεται πλέον υπό την ισχύ του νέου Ποινικού Κώδικα, είναι η σύννομη ζωή του υπαιτίου. Κατά την γραμματική ερμηνεία της κρίσιμης για την εφαρμογή της διάταξης λέξης «Σύννομη» έτσι χαρακτηρίζεται η ζωή του ατόμου όταν το τελευταίο καθόλη τη διάρκεια της ζωής του και μέχρι την στιγμή της τέλεσης της αξιόποινης πράξης, σέβεται τα έννομα αγαθά με την τήρηση των δικαϊκών κανόνων που τα προστατεύουν, κατά την τέλεση πράξεων που ρυθμίζονται από σχετικό νόμο συμμορφώνεται μ' αυτόν ώστε το έγκλημα που έχει τελέσει να εμφανίζεται ως εξαίρεση σε αυτή τη σταθερή στάση της ζωής του, ως δυσάρεστη έκπληξη, ως γεγονός που ουδείς περίμενε από τον συγκεκριμένο δράστη. Έτσι ο σύννομος βίος δεν ταυτίζεται με το λευκό ποινικό μητρώο αλλά με την από πεποίθηση - υποταγή στη νομιμότητα ως προς όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητάς του, κατάσταση που δεν εξασφαλίζεται με την ανυπαρξία καταδίκης του για αξιόποινη πράξη. Αλλωστε το μεν η παραβίαση των νόμων δεν θεμελιώνει πάντοτε αξιόποινη πράξη το δε πολλάκις αξιόποινες πράξεις παραμένουν στην αφάνεια. Συνακόλουθα, αν κάποιος παραβιάζει ή δεν σέβεται, αστικούς κανόνες η συνδρομή στο πρόσωπό του της εν λόγω ελαφρυντικής περίπτωσης δεν έχει έρεισμα στο νόμο, το δε λευκό ποινικό μητρώο απλά συνεκτιμάται από το Δικαστήριο στο πλαίσιο που ορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 177 και 178 του ΚΠοινΔ για τον σχηματισμό της δικανικής του κρίσης για την ύπαρξη του σύννομου βίου προκειμένου ν' αποφανθεί επί του αυτοτελούς αυτού ισχυρισμού. Από τον συνδυασμό όλων όσων προεκτέθηκαν είναι φανερό πως για την θεμελίωση του

σύννομου βίου λαμβάνεται υπόψη η συμπεριφορά του κηρυχθέντος ενόχου μέχρι την τέλεση της αξιόποινης πράξης λαμβανομένων μάλιστα υπόψη των περιστάσεων υπό τις οποίες τελέσθηκε η πράξη και επί πλέον προϋπόθεση της αποδοχής ή μη του σχετικού αυτοτελούς ισχυρισμού είναι η επιβλητέα σε εκατέρω των περιπτώσεων ποινή είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας (Ολ.ΑΠ 2/2022). Ακόμη, το τεκμήριο της αθωότητας που καθιερώνεται με το άρθρο 6 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), που κυρώθηκε με το ΝΔ 53/1974 και το άρθρο 71 του ΚΠοινΔ, έχει εφαρμογή ως προς την περί ενοχής κρίση του Δικαστηρίου. Ως προς τη συνδρομή ή μη λόγων μείωσης της ποινής, με την επίκληση από τον κατηγορούμενο της συνδρομής υπέρ αυτού ελαφρυντικών περιστάσεων από τις διατάξεις του άρθρου 84 του ΠΚ, το Δικαστήριο, για τη συνδρομή ή μη αυτών, μπορεί να λάβει υπόψη του κάθε αποδεικτικό μέσο κατά τις διατάξεις των άρθρων 177 και 178 του ΚΠοινΔ και κάθε πράξη ή παράλειψη του κατηγορούμενου, που προκύπτει από τα αποδεικτικά μέσα. Σε περίπτωση που η πράξη ή η παράλειψη του κατηγορούμενου συνιστά αξιόποινη πράξη, μπορεί να τη λάβει υπόψη του ακόμη και αν για αυτή δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη, χωρίς να παραβιάζει το τεκμήριο αθωότητας, διότι η κρίση του Δικαστηρίου κατατείνει στη συνδρομή ή μη της επικαλούμενης ελαφρυντικής περιστάσης και όχι στην κρίση περί ενοχής ή μη του αιτούντος τη συνδρομή στο πρόσωπό του ελαφρυντικής περιστάσης. Στην προκείμενη περίπτωση το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Θεσσαλονίκης, με την 207-208/2019 απόφαση του, κήρυξε τον αναιρεσείοντα - κατηγορούμενο, ένοχο κατά πλειοψηφία για τις πράξεις: α) της κατάχρησης ανηλίκου κατ' εξακολούθηση τετελεσμένης και σε απόπειρα με ανήλικο που είχε συμπληρώσει τα δεκατέσσερα έτη κατ' εξακολούθηση (342